

Õiguskantsleri Kantslei

Teie: 25.06.2025 nr
7-5/250373/2504679

Meie: 18.11.2025 nr 8-5/25/2837-3

Vastus pöördumisele seondvalt tasemeklasside ja -rühmade moodustamisega

Haridus- ja Teadusministeeriumi ametnikud alustasid 9. oktoobril 2025. a haldusjärelvalvet Aruküla Põhikoolis eesmärgiga hinnata, kas õppe- ja kasvatustegevuse korraldus õppeasutuses on kooskõlas õigusaktidega. Järelevalves vesteldi kooli direktori, õppealajuhataja ning kooli pidaja, hoolekogu, õppenõukogu, lastevanemate ja õpilaste esindajatega. Tutvuti kooli dokumentide ja õppekeskkonnaga ning võrreldi kooli andmeid Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega. Haldusjärelvalve käigus tuvastati mitmeid rikkumisi ning tehti mitmeid ettekirjutusi kooli pidajale ja kooli õppenõukogule ning ettepanekuid kooli direktorile. Haldusjärelvalve õiend on hetkel kinnitamisel.

Oleme tempo ja taseme alusel õpperühmade moodustamist aktsepteerinud juhul, kui rühma moodustamise tunnus on üks ja konkreetne (üks väga konkreetne aine või teema), moodustamine on ajutine ja kooslused pidevalt õpiedust lähtudes muutuvad. Lubamatuks oleme lugenud selliseid juhtumeid, kus on keskmise hinde alusel moodustatud klassid või muud püsivad kooslused (nt tasemerühmad), mille aluseks on üldine õpiedukus. Neid ei saa pidada tasemerühmadeks, vaid eriklasside laadseteks klassideks. Erandiks on praktikas olnud võõrkeeled, kus õpilaste keeletase võib olla väga erinev, sõltuvalt sellest, kas õpilane on varem õppinud sama võõrkeelt või mitte.

Uuringud on näidanud, et tasemerühmad ei aita niivõrd edasi õpilast, kui pigem teevad üksnes õpetamise lihtsamaks. Mingis etapis võib homogeensus olla õpilasele ka toetav ja hea, aga pikemas vaates on heterogeensusel rohkem eeliseid. Eestis on tasemerühmade negatiivset mõju käsitletud PISA testidega seoses. On välja toodud, et õpilase grupeerimine võimete alusel on ebatõhus, sest nõrgemate gruppide haridustulemused kaotavad suhteliselt rohkem kui tugevamad võidavad. Autorid soovivad sellistest gruppidest hoiduda ja soovivad väiksemate gruppide moodustamiseks hinnete ristlõiget ehk siis seda, et ühes grupis on esindatud hinnete kogu skaala. Autorid juhivad tähelepanu ka sellele, et erivõimete õpilaste rühma puhul on oht, et nõrgemaid sildistatakse, mis võib kahjustada haridusõigust.¹

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse kohaselt on määratletud, et tasemerühma moodustamine on ajaliselt piiritletud. § 46 lõikes 10 on sätestatud, et õpilase õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks võib lisaks tavaklassidele moodustada ka õpiabi-

¹ Kaire Pöder, Triin Lauri ja Andre Veski – Kas Eesti PISA on viltu?, lk 282-283

või tasemerühmi või eriklasse. Õpe õpiabi- või tasemerühmas või eriklassis peab olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud ning jälgida tuleb haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija või koolivälise nõustamismeeskonna või mõlema soovitusi.

Meie hinnangul ei ole täna vajadust kehtivat regulatsiooni põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses ja riiklikes õppekavades individuaalsete õpivajaduste arvestamise eesmärgi täitmiseks muuta.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristina Kallas
minister

Indrek Kilk
735 0144
indrek.kilk@hm.ee